

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Τ.Κ. : 104 33 Αθήνα
Τηλέφωνο : 2132161426
2132161433
2132161428
2132161429
E-mail : tke@moh.gov.gr

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 21-9-2022

Αρ. Πρωτ.: 38686

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση Βουλευτή

Απαντώντας στην με αρ. **6153/30-6-2022** ερώτηση, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Α. Τσιγκρή, σχετικά με την αντιμετώπιση των ενδοноσοκομειακών λοιμώξεων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας, αναγνωρίζοντας το σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά και των νοσοκομειακών λοιμώξεων, έχει εκδώσει μια σειρά Αποφάσεων και Εγκυκλίων ως ακολούθως:

- Την υπ' αρ. Υ1.Γ.Π.114971/2014 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ τ. 388 Β' /2014) «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας.» ΑΔΑ: ΒΙΕ9Θ-6ΘΕ.
- Την με αρ. πρωτ. Υ1/ΓΠ οικ. 50943/23-04-2007 Εγκύκλιο με θέμα: «Πολιτική Ορθολογικής Χρήσης Αντιβιοτικών στα Ελληνικά Νοσοκομεία».
- Την με αρ. πρωτ. Γ1α/Γ.Π.οικ.113346/31-12-2014 Εγκύκλιο με θέμα «Υποχρεωτική ενημέρωση με τη συμπλήρωση ειδικού εντύπου για την έγκαιρη εφαρμογή των μέτρων πρόληψης και ελέγχου σε ασθενείς με γνωστή λοίμωξη ή αποικισμό από πολυανθεκτικούς μικροοργανισμούς στους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Την με αρ. πρωτ. Γ1α.ΓΠ.82706/2014/26-03-2015 Εγκύκλιο με θέμα «Οδηγίες για τη σύνταξη του Εσωτερικού Κανονισμού Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων σε Χώρους Παροχής Υπηρεσιών Υγείας» ΑΔΑ: ΩΜΠΡ465ΦΥΟ-ΜΝ5.
- Την με αρ. πρωτ. Δ1α/ΓΠ οικ. 24815/30-05-2019 Εγκύκλιο με θέμα: «Οδηγίες για τη σωστή διαχείριση των αντιμικροβιακών παραγόντων (παλαιότερων και νέων) στο Νοσοκομειακό χώρο».

Οι διατάξεις των εν λόγω θεσμικών ρυθμίσεων βασίζονται στα διαθέσιμα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και ορίζουν **μέτρα, όρους και διαδικασίες**, για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής και την πρόληψη καθώς και τον έλεγχο των νοσοκομειακών λοιμώξεων, που αναπτύσσονται σε άξονες **στρατηγικών στόχων** και ενσωματώνονται στον **«Εσωτερικό Κανονισμό των Νοσοκομείων για την πρόληψη και τον έλεγχο Λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας»**, καθώς επίσης και ποσοτικούς και ποιοτικούς **δείκτες** επιτήρησης λοιμώξεων, μικροβιακής αντοχής, κατανάλωσης αντιβιοτικών στο νοσοκομειακό χώρο κ.λ.π.

Σε εφαρμογή των ανωτέρω, κάθε Μονάδα Παροχής Υπηρεσιών Υγείας δηλώνει υποχρεωτικά, με προτυποποιημένη φόρμα, στον ΕΟΔΥ τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου ο ΕΟΔΥ να προβεί στον υπολογισμό των δεικτών. Ο ΕΟΔΥ οφείλει να κοινοποιεί τους δείκτες ανά εξαμήνο στην ίδια τη Μονάδα Υγείας, στην αρμόδια Διοίκηση της Υγειονομικής Περιφέρειας και στο Υπουργείο Υγείας.

Επισημαίνεται ότι η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου αναμένει από τον ΕΟΔΥ αναφορά του τελευταίου εξαμήνου παρακολούθησης των δεικτών ελέγχου λοιμώξεων σε πανελλαδικό επίπεδο.

Επιπλέον, το 2019, με συνεργασία του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, εκδόθηκε το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αντιμετώπιση της Μικροβιακής Αντοχής στην Ελλάδα στο πλαίσιο της Ενιαίας Υγείας 2019-2023» για τη μικροβιακή αντοχή.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει έξι στόχους/περιοχές δράσης, στην επίτευξη του καθένα συμβάλλει με συγκεκριμένες δράσεις ο κάθε προαναφερόμενος τομέας της υγείας, της κτηνιατρικής-γεωργίας και του περιβάλλοντος:

1. Επιτήρηση (λοιμώξεων, κατανάλωσης αντιβιοτικών, συμμόρφωσης στην εφαρμογή των μέτρων ελέγχου και πρόληψης των λοιμώξεων).

2. Έλεγχο και Πρόληψη Λοιμώξεων με τη συγκρότηση, λειτουργία και ενίσχυση των θεσμικών οργάνων των νοσοκομείων για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων όπως προβλέπονται από το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο και τη χρηματοδότηση των δράσεων ελέγχου λοιμώξεων που αποτυπώνονται στους Εσωτερικούς Κανονισμούς των νοσοκομείων.

3. Συνετή χρήση αντιμικροβιακών ουσιών.

Στην πρωτοβάθμια περίθαλψη με την προώθηση της εφαρμογής άμεσων διαγνωστικών δοκιμασιών από τον θεράποντα ιατρό με στόχο τη χορήγηση στοχευμένης αντιμικροβιακής θεραπείας και περιορισμό της άσκοπης συνταγογράφησης αντιβιοτικών και με την απαγόρευση της προμήθειας των αντιβιοτικών από τους πολίτες χωρίς ιατρική συνταγή.

Η υπεύθυνη χρήση των αντιμικροβιακών στο νοσοκομειακό περιβάλλον προϋποθέτει την υιοθέτηση και εφαρμογή Προγράμματος Επιτήρησης Αντιμικροβιακών Παραγόντων (ΑΔΑ ΩΗΒΘ465ΦΥΟ-6Τ6), τη λειτουργία του αντίστοιχου θεσμικού οργάνου (Ομάδα Επιτήρησης Κατανάλωσης και Ορθής Χρήσης Αντιβιοτικών – ΟΕΚΟΧΑ), την αποκλειστική ενασχόληση εξειδικευμένων επαγγελματιών στον έλεγχο της συνταγογράφησης και την επικαιροποίηση των διαδικασιών συνταγογράφησης.

4. Ενημέρωση, Εκπαίδευση, Ευαισθητοποίηση με την προπτυχιακή εκπαίδευση σπουδαστών στον τομέα της Υγείας στην πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων και στη διαχείριση των αντιβιοτικών, καθώς και την συνεχή συμμετοχή των επαγγελματιών υγείας σε εκπαιδευτικά προγράμματα ελέγχου λοιμώξεων με σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνικές. Επίσης, η ευαισθητοποίηση όλων των σχετικών φορέων αλλά κυρίως των πολιτών σε θέματα υγιεινής και χρήσης αντιβιοτικών θα συμβάλλει καθοριστικά στον περιορισμό της κατανάλωσης των αντιβιοτικών στην κοινότητα, στην μείωση του φαινομένου της αυτοθεραπείας και της λήψης αντιβιοτικών χωρίς ιατρική συνταγή.

5. Έρευνα και Ανάπτυξη με τη συμμετοχή της χώρας σε ευρωπαϊκά προγράμματα και διεθνείς δράσεις και διεξαγωγή ερευνητικών πρωτοκόλλων από κεντρικούς φορείς σε συνεργασία με τα νοσοκομεία, αλλά και τις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας για την

αποτύπωση των καλύτερων και αποτελεσματικότερων πρακτικών τόσο στον τομέα της πρόληψης όσο και στον τομέα της χρήσης των αντιβιοτικών.

6. Συνεργασίες μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπουργείων και όλων των σχετικών φορέων καθώς με όλους τους σχετικούς οργανισμούς σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των νοσοκομειακών λοιμώξεων συνίσταται στην υλοποίηση μίας δέσμης μέτρων που έχουν στόχο την μείωση της μικροβιακής αντοχής σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας και στην πρόληψη της διασποράς των μικροοργανισμών.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, Υ1.Γ.Π.114971-ΦΕΚ Β' 388/18-2-2014, όλα τα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας οφείλουν να επιτηρούν συγκεκριμένους δείκτες (έκβασης και διαδικασιών). Η επιτήρηση υλοποιείται βάσει κοινής μεθοδολογίας που ορίζεται από τον ΕΟΔΥ. Η μεθοδολογία των δεικτών επιτήρησης, τα δελτία δήλωσης και τα σχετικά εργαλεία που έχουν διαμορφωθεί από τον ΕΟΔΥ βρίσκονται επικαιροποιημένα στη σχετική ιστοσελίδα του οργανισμού. Τα δεδομένα επιτήρησης συλλέγονται, αξιολογούνται και κατόπιν αποστέλλονται σχετικές εκθέσεις προόδου από το αρμόδιο γραφείο του ΕΟΔΥ στα νοσοκομεία, στις διοικήσεις των ΔΥΠΕ και στο Υπουργείο Υγείας.

Οι δείκτες επιτήρησης σχετίζονται μεταξύ τους και επικεντρώνονται στο νοσοκομείο ως μονάδα αξιολόγησης. Η αξιολόγηση των δεικτών βασίζεται σε ειδικά κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από τον ΕΟΔΥ για την παρακολούθηση της εφαρμογής της επιτήρησης από τα νοσοκομεία.

Οι επιτηρούμενοι δείκτες είναι οι κάτωθι:

-Επίπτωση Βακτηριακών που Σχετίζονται με Χώρους Παροχής Υπηρεσιών Υγείας από τα 5 συχνότερα και σημαντικότερα πολυανθεκτικά παθογόνα που αποτελούν και διεθνώς βασικούς στόχους επιτήρησης

- ανθεκτικά στις καρβαπενέμες στελέχη *Acinetobacter* (CRAC)
- ανθεκτικά στις καρβαπενέμες στελέχη *Klebsiella* (CRKP)
- ανθεκτικά στις καρβαπενέμες στελέχη *Pseudomonas* (CRPS)
- ανθεκτικά στην μεθικιλίνη στελέχη *S. aureus* (MRSA)
- ανθεκτικά στα γλυκοπεπτίδια στελέχη *Enterococcus* (VRE)

-Σημειακός Επιπολασμός Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και Χρήσης Αντιβιοτικών. Η συγκεκριμένη επιτήρηση αφορά το σύνολο των νοσοκομειακών λοιμώξεων ανά νοσοκομείο και υλοποιείται από τον ΕΟΔΥ σε συνεργασία με το ECDC ταυτόχρονα με τον Ευρωπαϊκό Σημειακό Επιπολασμό. Στη χώρα μας έχουν υλοποιηθεί 2 Σημειακοί Επιπολασμοί, όπου ο πρώτος υλοποιήθηκε το 2012 και συμμετείχαν εθελοντικά 37 δημόσια νοσοκομεία, ενώ ο 2ος πραγματοποιήθηκε το 2016 και συμμετείχαν 113 νοσοκομεία από όλη την επικράτεια. **Ο επόμενος σημειακός επιπολασμός για τη χώρα μας είναι προγραμματισμένος για το διάστημα Σεπτέμβριος – Νοέμβριος 2022.**

-Καταγραφή της Μικροβιακής Αντοχής για τα σημαντικότερα νοσοκομειακά παθογόνα.

-Κατανάλωση αντιβιοτικών (DDD/100ημέρες νοσηλείας).

-Συμμόρφωση στον φυσικό διαχωρισμό ασθενών με πολυανθεκτικά παθογόνα.

-Συμμόρφωση στην εφαρμογή της Υγιεινής των Χεριών-Κατανάλωση αλκοολούχου αντισηπτικού.

Εκτός από τα παραπάνω, ο ΕΟΔΥ είναι σε συνεχή επαγρύπνηση για την πρόληψη και αντιμετώπιση συρροών νοσοκομειακών λοιμώξεων από νέο-αναδυόμενα στελέχη μικροοργανισμών όπως το ανθεκτικό στέλεχος του μύκητα *C. auris*. Στο πλαίσιο αυτό υπάρχει πιλοτική εφαρμογή του συστήματος επιτήρησης για το μύκητα *C. auris* και ανάλυση δεδομένων επιτήρησης.

Ο ΕΟΔΥ επεξεργάζεται και αναπτύσσει, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, ένα επικαιροποιημένο σύστημα επιτήρησης των νοσοκομειακών λοιμώξεων και της μικροβιακής αντοχής το οποίο συνίσταται στα εξής:

-Έκδοση και επικαιροποίηση κατευθυντήριων οδηγιών για τον έλεγχο της διασποράς των πολυανθεκτικών παθογόνων σε χώρους παροχής υγείας, για την Πρόληψη των Λοιμώξεων Χειρουργικού Πεδίου και για τη διαχείριση των ασθενών με πολυανθεκτικά παθογόνα. Στόχος είναι η ορθολογική χρήση αντιβιοτικών σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας μέσα από την κατάλληλη συνταγογράφηση και τη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες οδηγίες.

-Ηλεκτρονικό σύστημα δήλωσης νοσοκομειακών λοιμώξεων. Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων στην οποία θα καταγράφονται άμεσα από κάθε δομή παροχής φροντίδας υγείας οι εκάστοτε επιτηρούμενες νοσοκομειακές λοιμώξεις. Η ηλεκτρονική βάση δεδομένων θα μπορεί να αντλεί στοιχεία από το σύστημα μηχανοργάνωσης του χώρου παροχής φροντίδας υγείας και του μικροβιολογικού εργαστηρίου ώστε να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για τη συλλογή των δεδομένων και να βελτιωθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

-Υλοποίηση πενταετούς προγράμματος πρόληψης, εκπαίδευσης και ελέγχου των νοσοκομειακών λοιμώξεων και της μικροβιακής αντοχής, που χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» σε συνεργασία του Κέντρου Κλινικής Επιδημιολογίας και Έκβασης νοσημάτων (CLEO), του ΕΟΔΥ, του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ και του ΟΔΙΠΥ. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται αρχικά σε δέκα (10) μεγάλα νοσοκομεία της χώρας και σχεδιάζεται το για το άμεσο προσεχές διάστημα η σταδιακή επέκταση του προγράμματος και στα υπόλοιπα νοσοκομεία.

-Βελτίωση της λειτουργίας των μικροβιολογικών τμημάτων στα νοσοκομεία. Τα μικροβιολογικά εργαστήρια των νοσοκομείων εναρμονίζονται, όσο αφορά την καταγραφή της μικροβιακής αντοχής, κατά το σύστημα EUCAST, το οποίο εφαρμόζεται και στα υπόλοιπα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ολοκληρώνεται η εγκατάσταση λειτουργικού συστήματος διαχείρισης εργαστηριακών δεδομένων (LIS). Γίνεται διασύνδεση του LIS με τους αυτόματους αναλυτές των μικροβιολογικών εργαστηρίων των νοσοκομείων.

-Συμμετοχή στην προσπάθεια του ECDC και του WHO για τη δημιουργία νέου Εθνικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Μικροβιακής Αντοχής για την περίοδο 2022 – 2027.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Βουλευτή κ. Α. Τσιγκρή

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ:

Γρ. Υπουργού

Γρ. Αναπλ. Υπουργού

Γρ. Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

